सरांसि सरितश्चैव रमणीयांश्च पर्व्वतान् । आचक्ष्व नहि मे ब्रह्मन् रोचते तमृतेऽर्ज्जुनं । वनेऽस्मिन् काम्यके वासो गच्छामोऽन्यां दिशं प्रति ।

इतिश्रीमहाभारते आरण्यकपर्व्वणि तीर्थयात्रापर्व्वणि धौम्ययुधिष्ठिरकथायां षडशीतोऽध्यायः ॥ ८६ ॥

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ तान् सर्व्वानुत्सुकान् दृष्ट्वा पाण्डवान् दीनचेतसः । आश्वासयंस्तथा धौम्यो बृहस्पतिसमोऽब्रवीत् ।
ब्राह्मणानुमतान् पुण्यानाश्रमान् भरतर्षभ । दिशस्तीर्थानि शैलांश्च शृणु मे वदतोऽनघ ।
यान् श्रुत्वा गदतो राजन् विशोको भवितासि ह । द्रौपद्या चानया सार्द्धं भ्रातृभिश्च नरेश्वर ।
श्रवणाच्चैव तेषां त्वं पुण्यमाप्स्यसि पाण्डव । गत्वा शतगुणञ्चैव तेभ्य एव नरोत्तम । ८१००
पूर्व्वं प्राचीं दिशं राजन् राजर्षिगणसेवितां । रम्यां ते कथयिष्यामि युधिष्ठिर यथास्मृति ।
तस्यां देवर्षिजुष्टायां नैमिषं नाम भारत । यत्र तीर्थानि देवानां पुण्यानि च पृथक् पृथक् ।
यत्र सा गोमती पुण्या रम्या देवर्षिसेविता । यज्ञभूमिश्च देवानां शमित्रञ्च विवस्वतः ।
तस्यां गिरिवरः पुण्यो गयो राजर्षिसत्कृतः । शिवं ब्रह्मसरो यत्र सेवितं त्रिदशर्षिभिः ।
यदर्थं पुरुषव्याघ्र कीर्त्तयन्ति पुरातनाः । एष्टव्या बहवः पुत्रा यद्यप्येको गयां व्रजेत् । ८१०५
यजेत वाऽश्वमेधेन नीलं वा वृषमुत्सृजेत् । उत्तारयति सन्तत्या दश पूर्व्वान् दशापरान् ।
महानदी च तत्रैव तथा गयशिरो नृप । यत्रासौ कीर्त्त्यते विप्रैरक्षय्यकरणो वटः ।
यत्र दत्तं पितृभ्योऽन्नमक्षयं भवति प्रभो । सा च पुण्यजला तत्र फल्गुनामा महानदी ।
बहुमूलफला चापि कौशिकी भरतर्षभ । विश्वामित्रोऽध्यगाद्यत्र ब्राह्मणत्वं तपोधनः ।
गङ्गा यत्र नदी पुण्या यस्यास्तीरे भगीरथः । अयजत्तत्र बहुभिः क्रतुभिर्भूरिदक्षिणैः । ८१०
पाञ्चालेषु च कौरव्य कथयन्त्युत्पलावनं । विश्वामित्रोऽयजद्यत्र पुत्रेण सह कौशिकः ।
यत्रानुवंशं भगवान् जामदग्न्यस्तथा जगौ । विश्वामित्रस्य तां दृष्ट्वा विभूतिमतिमानुषीं ।
कन्यकुब्जेऽपिबत्सोममिन्द्रेण सह कौशिकः । ततः क्षत्रादपाक्रामद्ब्राह्मणोऽस्मीतिचाब्रवीत् ।
पवित्रमृषिभिर्जुष्टं पुण्यं पावनमुत्तमं । गङ्गायमुनयोर्व्वीर सङ्गमं लोकविश्रुतं ।
यत्रायजत भूतात्मा पूर्व्वमेव पितामहः । प्रयागमिति विख्यातं तस्माद्भरतसत्तम । ८१५
अगस्त्यस्य तु राजेन्द्र तत्राश्रमवरो नृप । तत्तथा तापसारण्यं तापसैरुपशोभितं ।
हिरण्यबिन्दुः कथितो गिरौ कालञ्जरे महान् । अगस्त्यपर्व्वतो रम्यः पुण्यो गिरिवरः शिवः ।
महेन्द्रो नाम कौरव्य भार्गवस्य महात्मनः । अयजत्तत्र कौन्तेय पूर्व्वमेव पितामहः ।
यत्र भागीरथी पुण्या सरस्वतीयुधिष्ठिर । यत्र सा ब्रह्मशालेति पुण्या ख्याता विशाम्पते ।
धूतपाप्मभिराकीर्णा पुण्यं तस्याश्च दर्शनं । पवित्रो मङ्कणीयश्च ख्यातो लोके महात्मनः । ८१०
केदारश्च मतङ्गस्य महानाश्रम उत्तमः । कुण्डोदः पर्व्वतो रम्यो बहुमूलफलोदकः ।
नैषधस्तृषितो यत्र जलं शर्म्म च लब्धवान् । यत्र देववनं रम्यं तापसैरुपशोभितं ।
बाहुदा च नदी यत्र नन्दा च गिरिमूर्द्धनि । तीर्थानि सरितः शैलाः पुण्यान्यायतनानि च ।